

Bestuurscultuur bestuurlijke verantwoordelijkheid

SPA rekent de betreffende bestuurders en hun partijen die de coalities vormden de financiële ontwikkeling en de gevolgen daarvan zwaar aan: zij zijn de oorzaak dat de gemeente er zo verloederd uitziet, onze inwoners en bedrijven zich blauw betalen, voorzieningen achteruit houden en de gemeente er financieel niet goed voorstaat.

Het verweer dat de Rijksoverheid veel gekort heeft en veel werk naar de gemeenten overhevelde slaat nergens op want dat geldt ook voor andere Nederlandse gemeenten en de meesten hebben hun zaken veel beter op orde. Goed bestuur blijkt juist in lastige perioden, daar heeft het echter aan ontbroken in Sittard-Geleen.

Dat blijkt ook uit de wijze waarop er bestuurd werd: de achtereenvolgende colleges kregen onvoorwaardelijke steun van de coalitiepartijen in de raad waarbij de inbreng van de oppositie categorisch terzijde werd geschoven en falende bestuurders door dik en dun werden gesteund. Dieptepunt was dat in de raadsperiode 2014-2018 wethouders van CDA en GOB elkaar niet konden luchten of zien maar de partijen wel afspraken dat zij samen de rit zouden voltooien. Dat leidde tot veel slechte en dure besluiten. Dat wethouders die in het HGN-dossier op eigen houtje zonder overleg miljoenenbeslissingen namen en de raad niet en onjuist en onvoldoende hadden ingelicht niet werden weggestuurd in 2021 tonen aan hoe zeer de bestuurscultuur verrot is in Sittard-Geleen en hoezeer het nodig is dat dit grondig verandert. Bovendien heeft SPA ervaren dat er een angstcultuur onder de ambtenaren heerst: enkele ambtenaren waren aanvankelijk bereid te praten over misstanden binnen de gemeente maar deden dat uiteindelijk niet met als argument dat zij bang waren voor persoonlijke gevolgen.

Het GOB domineerde het college, beheerde bijna vijftien jaar de financiën en is hoofdverantwoordelijke voor de huidige situatie. Het CDA was ook vrijwel steeds in het college en had veel invloed vanwege haar omvang en connecties. De PvdA en Groen Links maakten eveneens vaak deel uit van de coalitie en het college en zijn in grote mate medeverantwoordelijk voor de toestand waarin de gemeente, ook financieel, verkeert. SPA is van mening dat het heel goed voor onze gemeente en haar inwoners is indien genoemde partijen de komende vier jaar veel minder invloed hebben en niet weer het college domineren. Het lijkt SPA voor de gemeente en voor de partij heel goed dat GOB geen deel uitmaakt van een nieuwe coalitie.

De spoorbrug in Sanderbout was in 2016 nog 'redelijk goed' bevonden bij een grote technische inspectie maar bleek volgens het college in juli 2019 rijp voor de sloop omdat het technische onderhoud van de weg over de brug onvoldoende was en er daardoor schade aan de constructie van de brug ontstaan was. De gemeente, en dus het college want dat is belast met de uitvoering, is verantwoordelijk voor de weg. Prorail is verantwoordelijk voor de constructie van de brug. In juli 2019 werden de resultaten van een extern technische onderzoek openbaar met daarin: *'Het huidige aangetroffen schadebeeld vertoont een directe relatie met de slechte staat van onderhoud van de asfaltconstructie op de rijvloer van het viaduct.'* en er wordt geconcludeerd dat *'De inschatting is dat bij de huidige situatie de veiligheid van het kunstwerk voor de korte termijn (0 - 3 jaar) niet wordt belemmerd.'* De brug werd in 1966 gebouwd om voertuigen met 3 assen van elk 15 ton aslast (dus 45 ton last) te kunnen dragen. SPA zocht uit dat er voor de brug al heel snel na de bouw een aslastbeperking van 2 ton werd ingesteld omdat de toegangswegen een zwaardere belasting niet aankonden. Vermoedelijk is er een fout gemaakt bij de plaatsing van het bord en werd een lastbeperking van 2 ton ingesteld want een onderzoek waarin dit wordt berekend of een (nieuw) verkeersbesluit ontbreekt. De onderzoekers hebben geen onderzoek gedaan naar wat de brug anno 2019 wel aankan maar alleen aangegeven dat de brug 'vermoedelijk' een aslast van 10 ton (voertuigen met 3 assen van elk 10 ton aslast; dus 30 ton totaal) niet aankan en dat een aslastbeperking van 2 ton veilig is.

Het bord met de lastbeperking van 2 ton werd in april 2019 door de gemeente als uitgangspunt genomen om de brug voor gemotoriseerd verkeer af te sluiten met als argumentatie dat het heel moeilijk is om te vermijden dat er SUVs met een gevulde aanhanger zwaarder dan 2 ton over de brug zouden kunnen rijden. Er hadden verkeersmaatregelen getroffen kunnen worden (borden en fysiek) die afsluiting voor verkeer zwaarder dan 2 ton (last of aslast) verbieden. Dat mensen zich niet altijd aan verkeersregels houden betekent nog niet dat je daarom maar alle verkeer moet verbieden, dat is echter wel de consequentie van de motivatie van het college. SPA ziet dit daarom als een drogreden en een poging om het falen van het college, zij hebben immers door slecht onderhoud ervoor gezorgd dat de brug tussen 2016 en 2019 grote schade optrad, te maskeren.

Dat er meer dan duizend handtekeningen werden opgehaald om deze voor Sanderbout zeer belangrijke brug open te houden was voor het college geen reden om nader onderzoek te doen.

Enkele bewoners die bezwaar maakten tegen het besluit om de spoorbrug in Sanderbout af te sluiten kregen te horen dat zij geen ander belang hebben dan andere inwoners van Sanderbout en daarom het bezwaar niet ontvankelijk was. Juridisch blijkt dit bij een verkeersbesluit juist te zijn maar wanneer er zoveel commotie ontstaat en er zo'n grote belangen voor de bewoners van een wijk zijn vindt SPA het noodzakelijk dat het besluit wordt heroverwogen op basis van aanvullend onderzoek waaruit blijkt wat de brug wel aankan. De huidige gemeentelijke bezwaarprocedure bekijkt of de gemeente juridisch en procedureel goed heeft gehandeld maar beoordeelt een bezwaar niet inhoudelijk. Burgers verwachten van een bezwaarcommissie echter dat hun bezwaar inhoudelijk wordt beoordeeld en niet alle juridisch. SPA heeft al meermaals aan de orde gesteld dat de bezwaarcommissie ook inhoudelijk moet oordelen maar daar wil de politiek in Sittard-Geleen niet aan en het college wilde in deze casus ook zelf geen nader onderzoek doen. SPA vindt dat het gemeentebestuur hierdoor onvoldoende rekening houdt met belangen van haar inwoners.

SPA vindt het erg belangrijk dat onze inwoners geraadpleegd worden wanneer er belangrijke en omstreden besluiten genomen moeten worden door de gemeenteraad. Niet voor niets is gebleken dat slechts 11% van de bevolking vertrouwen in de gemeentelijke politiek heeft. Onze inwoners moeten serieus worden genomen! Het opofferen van onze schaarse ruimte en natuur voor de uitbreiding van Chemelot dat uit een groot deel van Europa plastics wil inzamelen met allerlei gevolgen voor deze regio is volgens SPA iets wat een enorme impact op de gemeente zal hebben voor vele decennia. Daar hoort de gehele bevolking over geraadpleegd te worden in plaats van dat over te laten aan enkele raadsleden waarbij een min of meer toevallige politieke meerderheid voor of tegen is. De gemeenteraad heeft mogelijkheden om referenda uit te schrijven. SPA wil dat die mogelijkheid gebruikt wordt.

SPA heeft de afgelopen jaren meerdere keren ervaren dat het college haar wettelijke informatie plicht onvoldoende of niet nakomt. Zo heeft SPA, wettelijk openbare, begrotingen en jaarrekeningen opgevraagd op een niveau dat controle van de geldstromen echt mogelijk maakt maar deze niet gekregen. Berenschot constateerde in het HGN-dossier dat de raad 'niet, te laat, onvolledig en onjuist' geïnformeerd was. SPA vindt het absurd dat de voltallige coalitie het functioneren en de positie van de betreffende wethouder niet ter discussie wilde stellen en deze handhaafde. Een dergelijke handelwijze ondergraaft het vertrouwen van onze inwoners in de lokale politiek enorm en maakt de raad krachteloos. SPA wil dat bestuurders afgerekend worden op hun daden en indien zij de raad niet volledig, juist en tijdig informeren dat deze bestuurders moeten opstappen.